

Stabelhøje

Grabhügel

Bronzezeit

Grabhügel

1: Stabelhøjene er et besøg værd på alle årstider. Her findes en af Danmarks flottedes udsigter.

Stabelhøje - Bronzealdergravhøje med udsigt

I Danmarks har vi kendskab til omkring 60.000 gravhøje fra oldtiden og vi har næsten 32.000 synlige, fredede fortidsminder tilbage i landskabet. Gravhøjene fra især sten- og bronzealderen er med ca. 25.000 stk. den altdominerende monumenttype blandt de fredede fortidsminder.

De største og mest monumentale gravhøje stammer fra den ældre bronzealder (1.800 - 1.000 f.Kr.). Disse storhøje blev anlagt på landskabets højeste punkter, hvor de kunne ses, og hvorfra der ofte er en fantastisk udsigt.

Stabelhøjene er et besøg værd på alle årstider. Her findes en af Danmarks flottedes udsigter.

"Stabelhøje" lige nord for Agri i Mols Bjerge er nogle af de smukkeste storhøje fra bronzealderen, som vi har i Danmark. Gravhøjene er smukke i sig selv, og falder utrolig harmonisk ind i det kuperede landskab.

Stabelhøjene er et besøg værd på alle årstider. Her findes en af Danmarks flottedes udsigter.

Fra højene - 133 og 135 meter over havet - er der en helt enestående udsigt over Århus bugten, Knebel og Kalø vig samt randmorænelandskabet nord herfor, hvor isen stoppede sin fremdrift under sidste istid for hen ved 13.000 år siden, og hvorpå bl.a. Rønde by nu ligger.

Udsigt over Knebel Vig sydvest for Stabelhøje.

Stedet er et besøg værd på alle årstider - også på en klar vinterdag - hvor Mols Bjerges højeste punkt Agri Bavnehøj (137 meter over havet) ca. 1 km sydøst for Stabelhøje tegner sig flot i horisonten.

Kalø og Egen Vig nordvest for Stabelhøje. I midten anes Kalø Slotsruin.

Ved et besøg parkeres der på parkeringspladsen ved asfalteret vej øst for højene, hvorefter markskellet øst for den sydligste høj følges. Herfra ses udsigten og højenes fantastiske placering ikke - den åbenbarer sig

først når man står på højen.

Kalø og Ebeltoft Vig blev dannet af gletsjere under sidste istid. Foran isen blev landskabet skubbet op til bakkekammen omkring Rønne som skimtes i horisonten.

Udsigt mod Agri Bavnehøj 137 m.o.h. og det højeste punkt i Mols Bjerge.

Et sagn fortæller, at der i højene bor underjordiske væsener, - vætter - som for henved 1.000 år siden forhindrede mennesket i at bygge kirke på stedet. Om dette er grunden til at kirken i Agri ligger ved byens

gadekær skal være usagt, men overtroen har helt klart virket præventivt på indgreb i højene.

Som flertallet af de fredede fortidsminder er ingen af de to Stabelhøje undersøgt arkæologisk, og vi kender heller ikke til fund direkte fra højene som virker meget urørte. Stabelhøjene er overordentlig velbevarede, og må formodes at rumme adskillige grave fra en måske tusindårig periode af bronzealderen, da der sædvanligvis blev tilføjet grave gennem lang tid i de gamle storhøje. På toppen af højene kan man se adskillige jordfaste sten, som tilhører den stenpakning som omslutter højene (se Egehøj).

De to storhøje er langt fra de eneste på bakketoppen. Omkring højene ses adskillige andre - men generelt mindre - gravhøje, som stammer fra samme tid. Det er typisk, at mindre (og yngre) gravhøje blev anlagt i umiddelbar nærhed af de gamle storhøje, hvorved der efterhånden opstod en hel gravplads, som udmærket kan sammenlignes med nutidens kirkegårde. Indenfor bare 1 km radius omkring Stabelhøjene kendes omkring 50 gravhøje, hvoraf næsten halvdelen er bevaret til i dag. At så mange er tilbage er ikke almindeligt. Her skyldes det et heldigt sammenfald mellem det stærkt kuperede terræn, som før nutidens maskinelle landbrug besværliggjorde opdyrkningen, og ikke mindst at fredning af højene blev gennemført ret tidligt. Stabelhøjene blev fredet allerede i 1878, hvilket granitstenene på højene med indhugget kongekrone og "F.M." for "Fredet Mindesmærke" vidner om.

Ved starten af trampestien i markskellet øst for højene står et uddybende informationsskilt om Stabelhøjene.

Ind til sydsiden af den nordligste af Stabelhøjene lå oprindeligt endnu en høj. Den er nu væk, og den store stensamling i skellet mellem de to Stabelhøje stammer sikkert herfra.

I højenes top ses den beskyttende stenvæg og herfra er udsigten allerbedst. Her over Kalø Vig mod Studstrup.

Stabelhøjene vogter stadig på deres hemmeligheder, og fredningen befordrer forhåbentligt, at de i lang tid fremover kan blive stående som strålende og illustrative monumenter over "guldalderen" i den danske oldtid, som bronzealderen også med rette betegnes.

Stendyngen mellem de to Stabelhøje stammer sikkert fra de mange nu udslettede gravhøje i området.

Den sydligste af Stabelhøjene med Knebel Vig i baggrunden. En af Danmarks smukkeste gravhøje.

2: Stabelhøjene er et besøg værd på alle årstider. Her findes en af Danmarks flottedes udsigter.

3: Udsigt over Knebel Vig sydvest for Stabelhøje.

4: Kalø og Egens Vig nordvest for Stabelhøje. I midten anes Kalø Slotsruin.

5: Kalø og Ebeltoft Vig blev dannet af gletsjere under sidste istid. Foran isen blev landskabet skubbet op til bakkekammen omkring Rønde som skimtes i horisonten.

Zugang

- I Rønde by drejes ad Kaløvej imod Ebeltoft.
- Efter Nappedam lystbådehavn drejes til højre ad Havhusevej imod Knebel / Vrinners.
- I Vrinners by drejes til venstre mod Agri, og dernæst til venstre mod Grønfeld.
- Højene ligger på venstre hånd efter ca. 500 m.
- Parker på afmærket P-plads i vejens østside og følg stien til den sydligste af de to storhøje.
- Herfra fører en sti nordover til den nordlige høj.

Faciliteter

- Informationsskilt ved start af trampesti ud til offentlig vej.
- Folder over Mols Bjerge i folderkasse ved parkeringsplads.
- Afstand til fortidsminde: 200/400 m.

Særlige forhold

- Vis hensyn til afgrøder på marken og evt. græssende dyr.
- Følg stierne.
- Hund skal føres i snor.

VIDEO

Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=XntHfhxRetI>

Verwandte Literatur

348 oldtidsminder i Jylland – Henning Dehn-Nielsen (Gyldendal, 1976)

Guide til Danske fortidsminder – Carsten Henrik Bang (Gyldendal og Skov-og Naturstyrelsen, 1994)

Fortidsminder i Danmark – Henning Dehn-Nielsen (Sesam, 1999)

Mols Bjerge – Eiler Worsøe (Skippershoved forlag, 1990)

Natur og Kulturguide til Århus Amt – Poul Henning Jensen (Århus Amt, 1997)

Vejviser til Danmarks Oldtid – Ingrid Falktoft Andersen (Wormianum, 1994)

Danmarkshistorien bind 3-4, Bronzealderen – - (Sesam, 1981-84)

Danske høje fra sagn og tro – Mads Lidegaard (Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, 1998)

Danske Oldtidsminder – P.V. Glob (Gyldendal, 1967)

Fund af egekister fra bronzealderen i Danmark – Vilhelm Boye (Wormianum, 1986)

Højfolket – P.V. Glob (Gyldendal, 1970)

Danmarks Oldtid. Bronzealderen – Johannes Brøndsted (Gyldendal, 1. udgave 1938-40)

På tur i Djurslands fortid – Karsten Kristiansen (Århus Amt, Natur og Miljø, 2002, 3. udg.)

Mols Bjerge

Praktische Informationen

ADRESSE	EIGENTUMSVERHÅLTNISSE
8420 Knebel, Mitteljütland	Staatliches Eigentum
GPS	UTM
56.236881, 10.522885	E594393 N6233487